Příspěvek na péči může být nově dostupný i lidem se slovenským důchodem

30.6.2026 - | Kancelář veřejného ochránce práv

V dlouhodobě neřešené situaci u nás žijí lidé se zdravotním postižením, kteří pobírají slovenský důchod. Přestože potřebují každodenní pomoc, nemají nárok na český příspěvek na péči, ani na jeho slovenskou obdobu. Některým z nich pomůže od 1. července novela českého zákona o sociálních službách. Na tento problém dlouhodobě upozorňoval český i slovenský ombudsman.

Jsou situace, kdy lidé potřebují pomoc, ale nenajdou ji v žádném ze systémů sociální podpory. Týká se to lidí, kteří většinu života odváděli pojistné do slovenského důchodového systému a nyní žijí v České republice – třeba kvůli rodinným vazbám. Často jde o starší lidi nebo lidi se závažným zdravotním postižením, kteří potřebují každodenní péči. To může vést k situaci, kdy jim chybí klíčová finanční podpora v podobě příspěvku na péči.

Díky změně českého zákona o sociálních službách [1] mohou nyní i lidé se slovenským důchodem o příspěvek na péči zažádat. Od 1. července 2026 může krajská pobočka Úřadu práce na základě žádosti odstranit tvrdost zákona, pokud zjistí, že osoba je ve špatné sociální situaci. Podmínkou je, že člověk, který žádá, nemá nárok na dávku obdobnou příspěvku na péči z jiného členského státu Evropské unie a má bydliště na území České republiky.

„Jsem ráda, že novela od 1. července pomůže alespoň některým lidem se slovenským důchodem, kteří žijí v České republice a potřebují každodenní péči. Odstranění tvrdosti zákona jim může umožnit dosáhnout na příspěvek na péči. Věřím, že pro ně bude znamenat alespoň částečnou úlevu v situaci, která pro ně byla dlouhodobě velmi složitá,“ uvedla ombudsmanka Eva Kostolanská.

O příspěvek na péči je potřeba požádat na Úřadu práce České republiky. Žádost se podává na předepsaném formuláři, který je k dispozici na pobočkách Úřadu práce nebo online na webu Ministerstva práce a sociálních věcí. Další postup je podobný jako u běžné žádosti o příspěvek na péči, jen vedle běžných podmínek musí navíc doložit několik skutečností.

Co musí žadatel o příspěvek doložit?

1. **Bydliště v České republiky**

   Tedy že v Česku skutečně žije.

2. **Nepřiznání nároku na obdobnou dávku v jiném státě EU**

   Vhodným důkazem bude předchozí rozhodnutí českých a slovenských úřadů. Z těchto rozhodnutí musí být zřejmé, že české orgány dávku nepřiznaly z důvodu evropských koordinačních pravidel a slovenské orgány zároveň potvrdily, že nárok na obdobnou dávku nevznikl, protože žadatel žije v České republice.

3. **Nepříznivou sociální situaci**

   Úřad bude posuzovat zejména finanční situaci žadatele a jeho rodiny. Bude se zajímat, zda žadatel nemá jiné zdroje, ze kterých lze péči dlouhodobě hradit. Posoudí také dopady dosavadní absence příspěvku na jeho život.

[1] zákon § 4 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném k 1. 7. 2026

- Informační leták Řízení o dávkách pro osoby se zdravotním postižením
- Tisková zpráva z 27. března 2026

https://www.ochrance.cz/aktualne/prispevek_na_peci_muze_byt_nove_dostupny_i_lidem_se_slovenskym_duchodem